

Oponentní posudek disertační práce Ing. arch. Anny Sigmundové

Konverze speciálních průmyslových staveb:

Fenomén nového využití průmyslových staveb a staveb dopravní a technické infrastruktury, které vykazují neobvyklé objemové charakteristiky

Školitel: doc. Ing. arch. Petr Vorlík, Ph.D.

Fakulta architektury, České vysoké učení technické v Praze, 2019

Ing. arch. Anna Sigmundová ve své disertační práci sestavuje přehled obtížně adaptovatelných průmyslových děl, agregátů a infrastruktury. Provádí důkladnou rešerši literatury a vytváří nové třídění této kategorie technických památek především z hlediska technologie, rozměrových a tvarových charakteristik. Na základě širokého souboru případových studií z České republiky i ze zahraničí, provádí detailní systematické posouzení z hlediska historického, technického, památkového, environmentálního, společenského, urbanistického i nevšednostního významu, přičemž sleduje především příklady které adaptací již prošly, vytváří ucelený vzorek zhodnocených příkladů a současně vybírá reprezentační vzorky, které dále detailněji analyzuje a hledá východiska pro zhodnocení jejich významu pro budoucí generace a tím naplňuje znalostní mezeru. Současně přistupuje k této problematice z hlediska souboru staveb hodných zachování k uchování historické paměti a odhaluje motivaci a rozdílné přístupy architektů k jejich iniciaci, oživení, zapojení, zkvalitnění, znovuvyužití při odstranění ekologické zátěže a napravení jejich havarijního stavu.

1. Aktuálnost tématu

Aktuálnost a všeobecný zájem o výzkumné téma dokládá množství vznikajících dokumentačních databází, které sledují úbytek těchto jedinečných industriálních děl. Vzhledem k množství, rozsahu, velikosti těchto děl a jejich vlivu na městské, krajinné a životní prostředí je téma pro dnešní dobu kritické a naléhavé. Přehled přístupů k obnově mizejícího industriálního dědictví souvisí z hlediska estetiky, limitů, lokace a regionální identity s myšlenkou cyklické obnovy a recyklace při zachování kulturního dědictví a obnovy přírodní krajiny. Tento přístup však jde proti obecně převládajícímu názoru, který popisuje tato díla jako chybná a jejich odstranění považuje za nápravu stavu. Jak autorka dokládá na příkladech, jde mnohdy o díla, která mají obrovský vliv na lidskou společnost i na architektonickou tvorbu historických epoch, a proto si zasluhují památkovou ochranu, avšak jen do té míry, která by neomezila jejich adaptaci a efektivní využití.

2. Splnění cílů

Práce si stanovila za cíl zhodnocení vlivu typologie a charakteristik a na adaptabilitu speciálních průmyslových a inženýrských staveb a vlivu na potenciál nového využití. Tento cíl autorka ve své precizně strukturované práci naplňuje, pečlivě doplňuje zdroji literatury a každou z dílčích kapitol uzavírá souhrnným vyhodnocením. Věnuje se rovněž detailnímu popisu historických souvislostí a technologických specifik a upozorňuje na rizika která tato díla představují pro životní prostředí. Všimá si rovněž typických charakteristik jednotlivých typologických druhů se vztahem k adaptabilitě.

3. Metodika a přínos

Metodika výzkumu je detailně popsána v samostatné části a spočívá ve stanovení charakteristik, vytvoření nové taxonomie a třídění speciálních industriálních staveb do pěti kategorií. Následuje analýza děl v krajině, velkých a malých strojů, nádob, linií, speciálních objemů, závěry analýzy a celkové zhodnocení doplněné referenčními příklady.

Největší přínos práce vidím právě v části 2 práce, která se zabývá systematikou, dopady, limity, příležitostmi, památkovou a jinou ochranou a dále oceňuji zvláštní pozornost, věnovanou americkým silům jako inspirací pro manifest moderny v Evropě. Oceňuji rovněž soubor přibližně 120 pečlivě zdokumentovaných případových studií, navázaných na klíčové pasáže v textu.

4. Význam pro praxi a rozvoj oboru

Autorka na několika místech připomíná největší zájem o tuto oblast v architektonických studiích studentů na školách architektury po celém světě. Architektonická výuka zaměřená na zhodnocení technických děl ve vztahu k obnově životního prostředí je žádoucí a přináší novou inspiraci a ověřené metodické přístupy a to nejen studentům, ale všem osobám, které se do procesu obnovy industriálních památek speciální povahy zapojují.

5. Formální a jazyková úroveň

Práce je systematicky strukturována a členěna na logicky navazující celky. Systém číslování hlavních a dílčích kapitol však pro mě nebyl zcela přehledný (1–Úvod, 1–Závěr). V textu jsou časté překlapy. Zalomení řádků není vždy správné. V jedné z příkladových studií (uvedených v příloze) č. 057 krátký popis neodpovídá popisované skutečnosti. Zřejmě došlo nedopatřením k záměně doprovodného textu. Zvolený systém hojného citování textu v původním znění – v cizím jazyce (anglicky, nebo francouzsky), vsazením citovaných pasáží do českého textu, má vliv na snadnost a plynulost čtení. Oceňuji doložení analýz grafy, které pomáhají porozumět významu sledovaných charakteristik v kontextu celého souboru posuzovaných případových studií. Oceňuji rovněž jedinečný soubor dokumentovaných příkladů, který autorka sestavila a systematicky uspořádala.

6. Splnění podmínek uvedených v § 47 odst. 4 zákona o vysokých školách č. 111/1998

Disertační práce splňuje příslušné podmínky § 47 zákona o vysokých školách

7. Jednoznačné stanovisko zda práci doporučujete – nedoporučujete k obhajobě

Disertační práci k obhajobě **doporučuji**

Otázky k obhajobě:

1. Popište prosím proces vzniku seznamu referenčních projektů adaptací pro případovou studii (s. 69).
2. Dovedla byste popsat, jak výsledky výzkumné práce navazují, rozvíjí, doplňují Architekturu pohybu a proměn Emila Hlaváčka (Odeon, 1984), zdroje, ze kterého v systematické části rovněž vycházíte?

V Brně 26. dubna 2019

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.
Fakulta architektury VUT v Brně